

**WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
TAASISI YA ELIMU TANZANIA**

**MUHTASARI WA SOMO LA UALIMU KWA MWALIMU TARAJALI
ASTASHAHADA YA UALIMU ELIMU MAALUMU**

© Taasisi ya Elimu Tanzania, 2019

Toleo la kwanza 2019

ISBN: 978-9976-61-857-0

Taasisi ya Elimu Tanzania

S.L.P. 35094

Dar es Salaam

Tanzania

Simu: +255 222 773 005

Faksi: +255 222 774 420

Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Tovuti: www.tie.go.tz

Muhtasari huu urejelewe kama: Taasisi ya Elimu Tanzania. (2019). Muhtasari wa Somo la Ualimu kwa Mwalimu Tarajali
Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu. Dar es Salaam: Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia.

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kunakili, kurudufu, kuchapisha, kutafsiri wala kuutoa muhtasari huu kwa namna yoyote ile bila idhini ya maandishi kutoka Taasisi ya Elimu Tanzania.

Idhini

Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ni ya miaka miwili na yamekusudiwa kumuandaa mwalimu tarajali kuwa mahiri na mwenye uwezo wa kufanya kazi kwa dhati na kwa weledi. Mwalimu huyo atafundisha katika shule za msingi zinazodahili wanafunzi wenye mahitaji maalumu. Mwalimu tarajali atatambuliwa kuwa ni mwalimu baada ya kuhitimu mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu na kufaulu mafunzo ya nadharia na mafunzo ya ualimu kwa vitendo.

Muhtasari huu umeidhinishwa kuwa ni wa somo la Ualimu katika Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu.

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa
Kaimu Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia
S.L.P. 10
Dodoma

Simu: +255 262 963 533

Baruapepe: info@moe.go.tz

Tovuti: www.moe.go.tz

YALIYOMO

Idhini	iii
1.0 Taarifa za Awali	1
1.1 Utangulizi	1
1.2 Muundo wa Muhtasari	1
1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari	2
1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania	2
1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	3
1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.8 Malengo ya Somo la Ualimu kwa Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu.....	5
1.9 Upimaji na Tathmini	6
1.10 Muda wa Mafunzo	7
1.11 Maudhui ya Muhtasari wa Somo	7
2.0 Maudhui ya Muhtasari.....	8
2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo.....	8
2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo.....	11

Majedwali

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati	6
Jedwali namba 2: Umahiri wa Somo la Ualimu kwa Mwalimu Tarajali	8
Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Ualimu kwa Mwalimu Tarajali	11
Orodha ya Machapisho	53

1.0 Taarifa za Awali

1.1 Utangulizi

Muhtasari huu wa somo la Ualimu umeandaliwa kutokana na Mtaala wa Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu wa mwaka 2019. Muhtasari huu unalenga kumjengea mwalimu tarajali maarifa, stadi na mwelekeo utakaomwezesha kukabiliana na mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu aliyedahiliwa katika elimu ya msingi.

Ili kumsaidia mkufunzi, yametolewa mapendekezo ya mbinu za kufundishia na kujifunzia, zana/vifaa vya kufundishia na kujifunzia pamoja na upimaji. Mkufunzi anahimizwa kutumia mbinu mbalimbali na zana zinazopatikana kwenye mazingira yanayohusika na upimaji ulioshauriwa kwenye muhtasari huu. Pamoja na mbinu zilizoainishwa kwenye muhtasari huu mkufunzi anaweza kutumia mbinu nyingine tofautitofauti kulingana na mazingira, mahitaji ya mwalimu tarajali na umahiri unaojengwa.

1.2 Muundo wa Muhtasari

Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu mbili. Sehemu ya kwanza ina taarifa za awali na sehemu ya pili ni maudhui ya muhtasari.

Sehemu ya kwanza inajumuisha utangulizi, muundo wa muhtasari, sababu za kuandaa muhtasari, malengo ya elimu nchini Tanzania, malengo ya jumla ya mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, madhumuni ya mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, umahiri wa jumla wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, malengo ya somo la Ualimu, upimaji na tathmini na muda wa mafunzo. Sehemu ya pili inajumuisha maudhui ya Muhtasari wa Somo.

1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari

Dira ya elimu na mafunzo inasisitiza kuwapo kwa mwalimu aliye bora kitaaluma na kitaalamu na mwenye mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia ili kukabiliana na changamoto za mahitaji na matarajio ya kielimu kulingana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia.

Mwelekeo wa dira na mpango wa elimu kwa ujumla ni kumuandaa mwalimu mwenye ujuzi wa kumfundisha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, akili na usonji katika shule za msingi kwa kuzingatia misingi, kanuni na mielekeo inayopasa. Mwalimu tarajali wa somo la Hisabati kwa ajili ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, ulemavu wa akili na ulemavu wa usonji anahitaji kupata ujuzi wa kuweza kuyatumia vema mazingira yake katika kumwezesha mwanafunzi.

1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania

Elimu inayotolewa ni ya kurithisha maarifa, stadi na mielekeo bora kutoka kwa vizazi vilivyopita hadi vizazi vya wakati huu na vijavyo. Hivyo, yafuatayo ndiyo malengo makuu ya elimu nchini:

- a) kuendeleza na kukuza maendeleo, kuboresha haiba ya wananchi wa Tanzania, rasilimali zao na matumizi bora ya rasilimali hizo katika kuleta maendeleo ya mtu binafsi na ya kitaifa;
- b) kukuza tabia ya kuthamini utamaduni, mila na desturi za watanzania;
- c) kukuza upatikanaji wa fursa za kusoma, kuandika na kuhesabu na matumizi sahihi ya maarifa na stadi za kijamii, kisayansi, kiufundi, kiteknolojia, kitaalamu na aina nyingine za maarifa na ujuzi, kwa ajili ya maendeleo na kuboresha hali ya mtu na jamii;
- d) kukuza na kuendeleza kujiamini, kudadisi, weledi na kuheshimu utu wa mtu na haki za binadamu na kuwa tayari kufanya kazi kwa kujiendeleza na kwa maendeleo ya Taifa;
- e) kuwezesha na kupanua mawanda ya kujipatia maarifa, kuboresha na kukuza stadi za kiakili, utendaji, uzalishaji na nyingine zinazotakiwa katika kukidhi mabadiliko ya mahitaji kiuchumi;

- f) kumwezesha kila raia kuelewa misingi ya katiba ya nchi pamoja na kuthamini haki za binadamu na uraia, wajibu na majukumu yanayoendana nayo;
- g) kukuza utashi wa kupenda na kuheshimu kazi za kujiajiri na kuajiriwa na kuboresha utendaji kazi katika sekta za uzalishaji na huduma;
- h) kujenga misingi ya maadili yanayokubalika kitaifa na ushirikiano wa kitaifa na kimataifa, amani na sheria kwa njia ya kujifunza;
- i) kuwezesha kuwapo kwa matumizi sahihi, usimamizi na utunzaji wa mazingira; na
- j) kujenga tabia na utamaduni wa kuwakubali watu wenye ulemavu na kuwashirikisha kwenye nyanja zote za maisha kwa maendeleo ya Taifa.

1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu yana malengo yafuatayo:

- a) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika nadharia za saikolojia ya elimu, malezi, ushauri na huduma kwa watu wenye ulemavu;
- b) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kugundua na kubuni mbinu na njia za kufundishia na kujifunzia;
- c) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika uchambuzi wa mtaala na vifaa vya mtaala;
- d) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kumudu stadi kuu za masomo ya lugha, sanaa na maendeleo ya sayansi na teknolojia;
- e) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kufanya upimaji na tathmini ya maendeleo katika elimu;
- f) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika stadi za uongozi na utawala katika elimu; na
- g) kujenga umahiri wa mwalimu tarajali katika kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu.

1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mwishoni mwa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ya muda wa miaka miwili, mwalimu tarajali aweze:

- a) kutafsiri mtaala wa elimu ya msingi na mihtasari yake katika masomo darasani;
- b) kuandaa na kutumia njia shirikishi katika ufundishaji/ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- c) kubuni, kuendeleza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- d) kufanya tafiti tatu za kielimu ili kuwabaini, kuwaendeleza na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- e) kurithisha desturi, maadili na tabia zinazokubalika kwa wanafunzi wa shule za msingi;
- f) kuchagua, kupanga, kusimamia na kuongoza vipindi darasani katika shule za msingi;
- g) kufundisha kwa ufanisi masuala mtambuka; na
- h) kutunga na kusahihisha majaribio na mitihani inayoendana na mtaala wa elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika nyanja zote tatu za kujifunza.

1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Umahiri mkuu wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu umejikita katika kumuandaa mwalimu tarajali aweze:

- a) kumbaini mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu, kujenga misingi ya kukubalika kwa wenzake, kwa jamii na kumpatia afua stahiki;
- b) kutumia mazingira wezeshi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu;
- c) kutumia njia mbalimbali za mawasiliano na teknolojia saidizi kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi;
- d) kutumia mbinu mbalimbali katika kutambua vipaji walivyonavyo wanafunzi wenye mahitaji maalumu na namna ya kuviendeleza;

- e) kufanya tafiti tatuza za kielimu ili kuwabaini na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- f) kutumia misingi na stadi za uongozi katika kuongoza taasisi mbalimbali za elimu;
- g) kutumia, kutunza na kukarabati vifaa saidizi vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- h) kutumia sanaa na michezo rekebifu katika kuibua na kuendeleza vipaji mbalimbali vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- i) kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kufundishia masomo ya taaluma;
- j) kujenga umahiri wa masomo kwa mwalimu tarajali utakaomwezesha kuelewa masomo vema na hivyo kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu; na
- k) kushirikiana na familia za wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika kuwajengea wanafunzi hao kujiamini, tabia ya kujifunza na kukuza vipaji walivyonavyo.

1.8 Malengo ya Somo la Ualimu kwa Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Muhtasari wa somo la Ualimu umeandaliwa ili kumwezesha mwalimu tarajali kufikia malengo yafuatayo:

- a) kutumia nadharia, mbinu na stadi za saikolojia ya elimu katika kufundishia na kujifunzia;
- b) kutumia misingi ya uongozi katika elimu;
- c) kuimarisha maadili ya ualimu;
- d) kuimarisha mbinu za kuwawezesha watoto wenye mahitaji maalumu kumudu masomo mbalimbali ya elimu ya msingi;
- e) kukuza stadi za utafiti, upimaji na tathmini katika kuboresha ufundishaji na ujifunzaji;
- f) kujenga maarifa ya kuchambua mwelekeo wa falsafa ya elimu Tanzania; na
- g) kuimarisha misingi ya Elimu ya Kusoma, Kuandika na Kuhesabu (KKK).

1.9 Upimaji na Tathmini

Muhtasari huu umependekeza mbinu mbalimbali za upimaji na tathmini kwa kuzingatia mahitaji ya mwalimu tarajali wakati wa mchakato wa ujifunzaji wa kozi ya ualimu. Upimaji tamati utafanywa na Baraza la Mitihani la Tanzania na utakuwa na alama 50. Upimaji endelevu utafanywa na mkufunzi wakati mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji unaendelea na utakuwa na alama 50. Upimaji huu unahusisha majaribio, kazimradi, uwasilishaji darasani na mitihani ya mwisho wa mihula. Uzito wa kila aina ya upimaji umeoneshwa katika jedwali lifuatalo:

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati

Vipengele	Njia za Upimaji	Mwaka				Idadi	Alama %
		Mwaka wa I		Mwaka wa II			
		Muhula wa I	Muhula wa II	Muhula wa I	Muhula wa II		
Taaluma	Majaribio	1	1	1	1	4	10
	Kazimradi	1	-	1	-	2	10
	Uwasilishaji darasani	1	1	1	1	4	10
	Mtihani wa mwisho wa Muhula	1	1	1	-	3	20
Upimaji endelevu							50
Upimaji tamati: Mitihani wa Baraza la Mitihani la Tanzania					1	1	50
Jumla ya alama za upimaji endelevu na upimaji tamati							100

1.10 Muda wa Mafunzo

Muhtasari huu wa somo la Ualimu katika mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu umekusudiwa kukamilishwa kwa kipindi cha miaka miwili. Mtazamo wa somo hili ni kumjengea mwalimu tarajali misingi muhimu ya Ualimu katika jamii. Masuala mtambuko ya kielimu na ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu yamezingatiwa katika maudhui.

1.11 Maudhui ya Muhtasari wa Somo

Maudhui ya muhtasari yamepangwa katika jedwali yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji na idadi ya vipindi

1.11.1 Umahiri

Ni uwezo wa kufikiri na kutenda kwa ufanisi

1.11.2 Umahiri Mkuu

Ni uwezo wa kutenda jambo kwa ufanisi unaokusudiwa kufikiwa na mwalimu tarajali baada ya kujifunza kwa muda fulani. Hujengwa na umahiri mahususi kadhaa atakaojenga mwalimu tarajali kwa kutenda shughuli mbalimbali

1.11.3 Umahiri Mahususi

Ni uwezo atakaojengewa mwalimu tarajali katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu

1.11.4 Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali

Ni vitendo ambavyo mwalimu tarajali anapaswa kuvifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa

1.11.5 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwalimu tarajali ili kufikia umahiri mahususi

1.11.6 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo vya kila shughuli anayotenda mwalimu tarajali

1.11.7 Idadi ya Vipindi

Idadi ya vipindi ni makadirio ya muda utakaotumika katika kufundisha na kujifunza kwa kuzingatia uzito wa umahiri na shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 60. Somo hili litafundishwa kwa vipindi vitatu kwa wiki. Hata hivyo, mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya kufundishia na kujifunzia

2.0 Maudhui ya Muhtasari

2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo

Jedwali namba 2: Umahiri wa Somo la Ualimu kwa Mwalimu Tarajali

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia falsafa ya elimu katika ufundishaji na ujifunzaji	1.1 Kufafanua dhana na dhima ya falsafa ya elimu 1.2 Kutumia mitazamo ya wana falsafa wa elimu katika kuhusianisha na maendeleo ya elimu Tanzania 1.3 Kuchambua falsafa ya elimu inayotumika kuendeleza elimu Tanzania

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
2.0 Kutumia historia ya elimu kulinganisha na maendeleo ya elimu Tanzania	2.1 Kuchambua vipindi vya historia ya elimu Tanzania ikiwamo elimu maalumu 2.2 Kutumia elimu jumuishi katika kutoa huduma stahiki 2.3 Kuchambua misingi ya uongozi wa elimu 2.4 Kufafanua muundo wa uongozi wa elimu
3.0 Kutumia saikolojia ya elimu kuwezesha ufundishaji na ujifunzaji	3.1 Kujenga dhana ya saikolojia ya elimu 3.2 Kutumia nadharia za ujifunzaji kulingana na mahitaji maalumu 3.3 Kutumia misingi ya saikolojia ya elimu kutambua mahitaji ya kipekee ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu 3.4 Kutumia nadharia za makuzi na maendeleo ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji 3.5 Kujenga uwezo wa kutathmini changamoto za ujifunzaji katika hatua mbalimbali za ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu
4.0 Kutoa huduma ya ushauri na unasihi katika elimu	4.1 Kujenga dhana ya ushauri na unasihi 4.2 Kuchambua stadi za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu 4.3 Kutumia mbinu za ushauri na unasihi kukabili changamoto mbalimbali za mtoto mwenye mahitaji maalumu

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
5.0 Kutumia vifaa vya mtaala katika ufundishaji na ujifunzaji	5.1 Kufafanua dhana ya mtaala na utekelezaji wake kwa kuzingatia nadharia mbalimbali 5.2 Kutumia vifaa vya mtaala katika ujifunzaji 5.3 Kutathmini mtaala
6.0 Kutumia misingi ya maandalizi ya ufundishaji	6.1 Kufafanua misingi ya ufundishaji wa wanafunzi wenye mahitaji maalumu 6.2 Kutumia matayarisho muhimu ya ufundishaji 6.3 Kutumia mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji maalumu
7.0 Kutumia misingi ya utafiti, upimaji na tathmini za elimu	7.1 Kupima maendeleo ya mwanafunzi 7.2 Kutathmini maendeleo ya mwanafunzi 7.3 Kufanya tafiti za kielimu kwa kuzingatia vigezo na kanuni za kitaalamu
8.0 Kutekeleza majukumu ya ualimu kwa kuzingatia maadili	8.1 Kufafanua dhana ya maadili kwa mwalimu 8.2 Kuwajibika kwa mwalimu kwa wanafunzi 8.3 Kuwajibika katika kazi za mwalimu 8.4 Kuwajibika kwa mwalimu kwa mwajiri 8.5 Kuwajibika kwa mwalimu kwa jamii

2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo

Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Ualimu kwa Mwalimu Tarajali

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia falsafa ya elimu katika ufundishaji na ujifunzaji	1.1 Kufafanua dhana na dhima ya falsafa ya elimu	a) Kufafanua dhana ya falsafa na matawi yake	Dhana ya falsafa imefafanuliwa kwa kuzingatia matawi matano ya falsafa.	Anafafanua dhana ya falsafa kwa kuzingatia tawi moja la falsafa.	Anafafanua dhana ya falsafa kwa kuzingatia matawi mawili ya falsafa.	Anafafanua dhana ya falsafa kwa kuzingatia matawi matatu ya falsafa na kutoa mifano.	Anafafanua dhana ya falsafa kwa kuzingatia matawi matano ya falsafa na kutoa mifano inayohusiana na mazingira.	6
		b) Kufasili dhana ya falsafa ya elimu	Falsafa ya elimu imefasiliwa kwa kuzingatia maana, malengo, madhumuni na ubora wa elimu.	Anafafanua falsafa ya elimu kwa kuzingatia maana ya elimu.	Anafafanua falsafa ya elimu kwa kuzingatia maana na malengo ya elimu.	Anafafanua falsafa ya elimu kwa kuzingatia maana, malengo, madhumuni na ubora wa elimu.	Anafafanua falsafa ya elimu kwa kuzingatia maana, malengo, madhumuni na ubora wa elimu kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuelezea chimbuko la falsafa ya elimu	Chimbuko la falsafa ya elimu limeelezwa Kimagharibi, Kiafrika na Kimashariki.	Anaeleza chimbuko la falsafa ya elimu.	Anaeleza chimbuko la falsafa ya elimu Kimagharibi.	Anaeleza chimbuko la falsafa ya elimu Kimagharibi na Kiafrika.	Anaeleza chimbuko la falsafa ya elimu Kimagharibi, Kiafrika na Kimashariki na kutoa mifano akihusianisha na mazingira.	
		d) Kuelezea falsafa ya elimu Tanzania	Falsafa ya elimu Tanzania imeelezwa kwa kuzingatia misingi mitano ya elimu ya kujitegemea.	Kuelezea falsafa ya elimu Tanzania kwa kuzingatia misingi mitatu ya elimu ya kujitegemea.	Kuelezea falsafa ya elimu Tanzania kwa kuzingatia misingi minne ya elimu ya kujitegemea.	Kuelezea falsafa ya elimu Tanzania kwa kuzingatia misingi mitano ya elimu ya kujitegemea.	Kuelezea falsafa ya elimu Tanzania kwa kuzingatia misingi mitano ya elimu ya kujitegemea na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kueleza dhima na athari ya falsafa ya elimu katika maendeleo ya Tanzania	Dhima na athari za falsafa ya elimu zimeelezewa kwa kuzingatia nyanja za kijamii, kisiasa na kiuchumi.	Anaelezea dhima na athari ya falsafa ya elimu kijamii.	Anaelezea dhima na athari ya falsafa ya elimu kijamii na kisiasa.	Anaelezea dhima na athari ya falsafa ya elimu kijamii, kisiasa na kiuchumi.	Anaelezea dhima na athari ya falsafa ya elimu kijamii, kisiasa na kiuchumi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
	1.2 Kutumia mitazamo ya wana falsafa wa elimu katika kuhusianisha na maendeleo ya elimu Tanzania	a) Kubainisha mitazamo ya wanafalsafa katika maendeleo ya elimu Tanzania	Mitazamo ya wanafalsafa wa elimu imebainishwa.	Anabainisha mitazamo mmoja wa mwanafalsafa katika elimu.	Anabainisha mitazamo miwili ya wanafalsafa katika elimu.	Anabainisha mitazamo mitatu ya wanafalsafa katika elimu na kutoa mifano.	Anabainisha mitazamo zaidi ya mitano ya wanafalsafa katika elimu na kutoa mifano kwa kuhusianisha na maendeleo ya elimu inayotolewa Tanzania.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha utekelezaji wa michango ya wanafalsafa wa elimu katika maendeleo ya elimu Tanzania	Utekelezaji wa michango ya wanafalsafa watano wa elimu katika maendeleo ya elimu Tanzania imebainishwa.	Anabainisha utekelezaji wa michango ya mwanafalsafa mmoja katika maendeleo ya elimu Tanzania.	Anabainisha utekelezaji wa michango ya wanafalsafa wawili katika maendeleo ya elimu Tanzania.	Anabainisha utekelezaji wa michango ya wanafalsafa watatu katika maendeleo ya elimu Tanzania.	Anabainisha utekelezaji wa michango ya wanafalsafa watano katika maendeleo ya elimu Tanzania.	
		c) Kufafanua mitazamo ya wanafalsafa wa elimu inayotumika Tanzania	Mitazamo ya wanafalsafa wa elimu inayotumika Tanzania imefafanuliwa.	Anafafanua mitazamo ya wanafalsafa wa elimu Kimagharibi.	Anafafanua mitazamo ya wanafalsafa wa elimu Kimagharibi na Kiafrika.	Anafafanua mitazamo ya falsafa ya elimu kimagharibi, Kiafrika na Kimashariki.	Anafafanua mitazamo ya falsafa ya elimu Kimagharibi, Kiafrika na Kimashariki akihusianisha na maendeleo ya Tanzania kijamii, kisiasa na kiuchumi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kuchambua falsafa ya elimu inayotumika kuendeleza elimu Tanzania	a) Kuelezea dhana ya elimu ya kujitegemea	Dhana ya elimu ya kujitegemea imeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea dhana ya elimu ya kujitegemea kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya elimu ya kujitegemea kwa kuzingatia maana na umuhimu.	Anaelezea dhana ya elimu ya kujitegemea kwa kuzingatia maana, umuhimu na malengo.	Anaelezea dhana ya elimu ya kujitegemea kwa kuzingatia maana, umuhimu, malengo na madhumuni kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kufafanua misingi ya elimu ya kujitegemea	Misingi mitano ya elimu ya kujitegemea imefafanuliwa.	Anafafanua misingi miwili ya elimu ya kujitegemea.	Anafafanua misingi mitatu ya elimu ya kujitegemea.	Anafafanua misingi minne ya elimu ya kujitegemea na kutoa mifano.	Anafafanua misingi mitano ya elimu ya kujitegemea na kutoa mifano kwa kuhusianisha mazingira na namna inavyotekelezwa.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuelezea matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea	Matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea yameelezwa.	Anaeleza matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea.	Anaeleza matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea katika elimu ya msingi.	Anaeleza matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea katika elimu ya msingi na kutoa mifano.	Anaeleza matumizi ya falsafa ya elimu ya kujitegemea akihusianisha na mazingira ya utoaji wa elimu ya msingi kwa watoto wenye mahitaji maalumu na kutoa mifano.	
2.0 Kutumia historia ya elimu kulinganisha na maendeleo ya elimu Tanzania	2.1 Kuchambua vipindi vya historia ya elimu Tanzania ikiwamo elimu maalumu	a) Kufafanua dhana ya elimu	Dhana ya elimu imefafanuliwa kwa kuzingatia maana, madhumuni na aina za elimu.	Anafafanua dhana ya elimu kwa kuzingatia maana ya elimu.	Anafafanua dhana ya elimu kwa kuzingatia maana na madhumuni ya elimu.	Anafafanua dhana ya elimu kwa kuzingatia maana, madhumuni na aina za elimu na kutoa mifano.	Anafafanua dhana ya elimu kwa kuzingatia maana, madhumuni na aina za elimu na kutoa mifano akihusianisha na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubaini vipindi vitatu vya historia ya elimu Tanzania	Vipindi vya historia ya elimu Tanzania vimebainishwa.	Anabainisha kipindi kimoja cha historia ya elimu Tanzania.	Anabainisha vipindi viwili vya historia ya elimu Tanzania.	Anabainisha vipindi vitatu vya historia ya elimu Tanzania.	Anabainisha vipindi vitatu vya historia ya elimu Tanzania na kutoa mifano.	
		c) Kubainisha sera zilizosimamia elimu katika vipindi vitatu vya maendeleo ya elimu Tanzania na kutoa mifano	Sera zilizosimamia elimu katika kila kipindi cha maendeleo ya elimu Tanzania zimebainishwa.	Anabainisha sera zilizosimamia elimu kipindi kimoja cha maendeleo ya elimu Tanzania.	Anabainisha sera zilizosimamia elimu katika vipindi viwili.	Anabainisha sera zilizosimamia elimu katika vipindi vitatu.	Anabainisha sera zilizosimamia elimu katika vipindi vitatu na kutoa mifano.	
		d) Kueleza historia ya elimu maalumu	Historia ya elimu maalumu imeelezwa.	Anaeleza maana ya elimu maalumu.	Anaeleza maana na historia ya elimu maalumu.	Anaeleza maana na historia ya elimu maalumu nchini Tanzania.	Anaeleza maana na historia ya elimu maalumu nchini Tanzania na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutumia elimu jumuishi katika kutoa huduma stahiki	a) Kufasili dhana ya elimu jumuishi	Dhana ya elimu jumuishi imefasiliwa kwa kutoa mifano.	Anafasili dhana ya elimu jumuishi kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya elimu jumuishi kwa kuzingatia maana na sifa.	Anafasili dhana ya elimu jumuishi kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu.	Anafasili dhana ya elimu jumuishi kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu na kutoa mifano.	6
		b) Kubainisha watoto wenye mahitaji maalumu	Watoto wenye mahitaji maalumu wamebainishwa kwa kuzingatia makundi matano.	Anabainisha makundi mawili ya watoto wenye mahitaji maalumu.	Anabainisha makundi matatu ya watoto wenye mahitaji maalumu.	Anabainisha makundi manne ya watoto wenye mahitaji maalumu.	Anabainisha makundi matano ya watoto wenye mahitaji maalumu.	
		c) Kueleza namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu	Namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu imeelezwa kwa kutoa mifano mbalimbali kwa makundi matano.	Anaeleza namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano ya kundi moja.	Anaeleza namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano ya makundi mawili.	Anaeleza namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano ya makundi matatu.	Anaeleza namna ya kumjumuisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano mbalimbali kwa makundi matano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua umuhimu wa elimu jumuishi	Umuhimu wa elimu jumuishi umefafanuliwa kwa kutoa hoja tano.	Anafafanua umuhimu wa elimu jumuishi kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua umuhimu wa elimu jumuishi kwa kutoa hoja tatu.	Anafafanua umuhimu wa elimu jumuishi kwa kutoa hoja nne.	Anafafanua umuhimu wa elimu jumuishi kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano.	
		e) Kubaini changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi	Changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi zimebainishwa kwa makundi matano.	Anabainisha changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi za makundi mawili.	Anabainisha changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi za makundi matatu.	Anabainisha changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi za makundi manne.	Anabainisha changamoto za utekelezaji wa elimu jumuishi za makundi matano na kutoa mifano.	
		f) Kueleza njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi	Njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi kwa makundi matano zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaeleza njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi kwa makundi mawili.	Anaeleza njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi kwa makundi matatu.	Anaeleza njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi kwa makundi manne.	Anaeleza njia za kukabiliana na changamoto za elimu jumuishi kwa makundi matano na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kuchambua misingi ya uongozi wa elimu	a) Kufasili dhana ya uongozi	Dhana ya uongozi imefasiliwa kwa kutoa mifano na kuzingatia mazingira.	Anafasili dhana ya uongozi kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya uongozi kwa kuzingatia maana na sifa.	Anafasili dhana ya uongozi kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu.	Anafasili dhana ya uongozi kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kueleza aina za uongozi	Aina tatu za uongozi zimeelezwa na kutoa mifano.	Anaelezea aina moja ya uongozi.	Anaelezea aina mbili za uongozi.	Anaelezea aina tatu za uongozi.	Anaelezea aina tatu za uongozi na kutoa mifano.	
		c) Kueleza dhana ya uongozi wa elimu	Dhana ya uongozi wa elimu imeelezwa kwa kutaja hoja nne na kutoa mifano.	Anaelezea dhana ya uongozi wa elimu kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya uongozi wa elimu kwa kuzingatia maana na sifa za uongozi wa elimu.	Anaelezea dhana ya uongozi wa elimu kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu wa uongozi wa elimu.	Anaelezea dhana ya uongozi wa elimu kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.4 Kufafanua muundo wa uongozi wa elimu	a) Kubainisha ngazi mbalimbali za muundo wa uongozi wa elimu Tanzania	Ngazi nne za muundo wa uongozi wa elimu Tanzania zimebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha ngazi moja ya muundo wa uongozi wa elimu Tanzania.	Anabainisha ngazi mbili za muundo wa uongozi wa elimu Tanzania.	Anabainisha ngazi tatu za muundo wa uongozi wa elimu Tanzania.	Anabainisha ngazi nne za muundo wa uongozi wa elimu Tanzania na kutoa mifano.	5
		b) Kueleza majukumu ya viongozi katika ngazi mbalimbali za kielimu	Majukumu ya viongozi katika ngazi nne za kielimu yameelezewa.	Anaelezea majukumu ya ngazi moja ya uongozi wa kielimu Tanzania.	Anaelezea majukumu ya ngazi mbili za uongozi wa kielimu Tanzania.	Anaelezea majukumu ya ngazi tatu za uongozi wa kielimu Tanzania.	Anaelezea majukumu ya ngazi nne za uongozi wa kielimu Tanzania na kutoa mifano.	
		c) Kubainisha mapungufu ya elimu katika ngazi mbalimbali za uongozi	Mapungufu katika ngazi nne za kielimu yamebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha mapungufu katika ngazi moja ya uongozi wa kielimu Tanzania.	Anabainisha mapungufu katika ngazi mbili za uongozi wa kielimu Tanzania.	Anabainisha mapungufu katika ngazi tatu za uongozi wa kielimu Tanzania.	Anabainisha mapungufu katika ngazi nne za uongozi wa kielimu Tanzania na kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kutumia saikolojia ya elimu kuwezesha ufundishaji na ujifunzaji	3.1 Kujenga dhana ya saikolojia ya elimu	a) Kuelezea maana na umuhimu wa saikolojia na kutofautisha aina mbalimbali za saikolojia	Maana na umuhimu wa saikolojia na kutofautisha aina tano za saikolojia.	Anaelezea maana ya saikolojia.	Anaelezea maana ya saikolojia na aina nyingine za saikolojia.	Anaelezea maana ya saikolojia, aina na umuhimu wake katika ujifunzaji.	Anaelezea maana na umuhimu wa saikolojia na kutofautisha aina tano za saikolojia kwa kuzingatia mazingira ya ujifunzaji.	6
		b) Umuhimu wa kujifunza saikolojia	Matawi matano ya saikolojia yamebainishwa.	Anabainisha tawi moja la saikolojia.	Anabainisha matawi mawili ya saikolojia.	Anabainisha matawi matatu ya saikolojia.	Anabainisha matawi matano ya saikolojia.	
		c) Kuelezea dhana ya saikolojia ya elimu	Dhana ya saikolojia ya elimu imeelezwa kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya saikolojia ya elimu kwa kuzingatia maana na sifa.	Anaelezea dhana ya saikolojia ya elimu kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu.	Anaelezea dhana na ya saikolojia ya elimu kwa kuzingatia maana, sifa, umuhimu na kutoa mfano.	Anaelezea dhana, sifa, na umuhimu wa saikolojia ya elimu kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutofautisha saikolojia ya elimu na matawi mengine ya saikolojia	Saikolojia ya elimu imetofautishwa na matawi mengine manne ya saikolojia.	Anatofautisha saikolojia ya elimu na tawi lingine moja.	Anatofautisha saikolojia ya elimu na matawi mengine mawili	Anatofautisha saikolojia ya elimu na matawi mengine matatu.	Anatofautisha saikolojia ya elimu na matawi mengine manne na kutoa mifano.	
		e) Kuelezea umuhimu wa saikolojia ya elimu	Umuhimu wa saikolojia ya elimu umelezewa kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano.	Anaelezea umuhimu wa saikolojia ya elimu kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa saikolojia ya elimu na kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa saikolojia ya elimu na kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa saikolojia ya elimu na kutoa hoja tano na kutoa mifano.	
	3.2 Kutumia nadharia za ujifunzaji kulingana na mahitaji maalumu	a) Kuelezea dhana ya ujifunzaji	Maana, aina na umuhimu wa ujifunzaji umelezewa kwa kuzingatia mahitaji maalumu na kutoa mifano.	Anaelezea maana ya ujifunzaji.	Anaelezea maana na aina ya ujifunzaji.	Anaelezea maana, aina na umuhimu wa ujifunzaji.	Anaelezea maana, aina na umuhimu wa ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu na kutoa mifano.	5
		b) Kuchambua nadharia za ujifunzaji	Nadharia nne za ujifunzaji zimechambuliwa na kutoa mifano.	Anachambua nadharia moja ya ujifunzaji.	Anachambua nadharia mbili za ujifunzaji.	Anachambua nadharia tatu za ujifunzaji.	Anachambua nadharia nne za ujifunzaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuhusianisha nadharia mbalimbali za ujifunzaji na mchakato wa ufundishaji	Nadharia mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji zimehusianishwa na mchakato wa ufundishaji kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano.	Anahusianisha nadharia za ujifunzaji na mchakato wa ufundishaji kwa kutoa hoja moja.	Anahusianisha nadharia za ujifunzaji na mchakato wa ufundishaji kwa kutoa hoja mbili.	Anahusianisha nadharia za ujifunzaji na mchakato wa ufundishaji kwa kutoa hoja tatu.	Anahusianisha nadharia za ujifunzaji na mchakato wa ufundishaji kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano.	
	3.3 Kutumia misingi ya saikolojia ya elimu kutambua mahitaji ya kipekee ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu	a) Kuelezea dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu	Dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu imeelezewa.	Anaelezea dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana na sifa.	Anaelezea dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana, sifa na mahitaji.	Anaelezea dhana ya mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana, sifa, mahitaji na kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu	Umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu umebainishwa kwa kutumia hoja nne na kutoa mifano.	Anabainisha umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja moja.	Anabainisha umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja mbili.	Anabainisha umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja tatu.	Anabainisha umuhimu wa kujifunza saikolojia ya elimu kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	
		c) Kufafanua ufundishaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia misingi ya saikolojia ya elimu	Ufundishaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia misingi minne ya saikolojia ya elimu unafafanuliwa.	Anafafanua ufundishaji kwa kutumia misingi mmoja wa saikolojia ya elimu.	Anafafanua ufundishaji kwa kutumia misingi miwili ya saikolojia ya elimu.	Anafafanua ufundishaji kwa kutumia misingi mitatu ya saikolojia ya elimu.	Anafafanua ufundishaji kwa kutumia misingi minne ya saikolojia ya elimu na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.4 Kutumia nadharia za makuzi na maendeleo ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kuelezea dhana ya ukuaji na makuzi ya mtoto	Dhana ya ukuaji na makuzi ya watoto imeelezwa kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	Anaelezea dhana ya ukuaji au makuzi kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kuzingatia maana na aina.	Anaelezea dhana ya ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kuzingatia maana, aina na kutoa mifano.	Anaelezea dhana ya ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kuzingatia maana, na aina za ukuaji na makuzi na kutoa mifano kulingana na mazingira.	6
		b) Kubainisha nadharia mbalimbali za ukuaji na makuzi ya mtoto	Nadharia nne za ukuaji na makuzi ya mtoto zimebainishwa na kutoa mifano.	Anabainisha nadharia moja ya ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha nadharia mbili za ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha nadharia tatu za ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha nadharia nne za ukuaji na makuzi ya mtoto na kutoa mifano.	
		c) Kueleza umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu	Umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu umeelezwa kwa kutumia hoja tano.	Anaelezea umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa kujifunza ukuaji na makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja tano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kueleza matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto	Matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto yameelezwa kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	Anaelezea matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea matendo kulingana na hatua za makuzi ya mtoto kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	
		e) Kufafanua jinsi ya kufanya utambuzi wa awali wa mtoto mwenye mahitaji maalumu na kumpatia afua stahiki	Utambuzi wa awali wa mtoto mwenye mahitaji maalumu ili kumpatia afua stahiki umefafanuliwa kwa kutumia mbinu tano na kutoa mifano.	Anafafanua mbinu moja ya kumtambua mtoto mwenye mahitaji maalumu ili kumpatia afua stahiki.	Anafafanua mbinu mbili za kumtambua mtoto mwenye mahitaji maalumu ili kumpatia afua stahiki.	Anafafanua mbinu tatu za kumtambua mtoto mwenye mahitaji maalumu ili kumpatia afua stahiki.	Anafafanua mbinu tano za kumtambua mtoto mwenye mahitaji maalumu ili kumpatia afua stahiki na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kueleza athari za mazingira na za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu	Athari za mazingira na za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu zimeelezwa kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anaelezea athari za mazingira au za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anaelezea athari za mazingira na za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea athari za mazingira na za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea athari za mazingira na za kurithi katika ukuaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	
		g) Kutumia nadharia ya ukuaji na makuzi ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji	Nadharia nne za ukuaji na makuzi ya mtoto zimetumika katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	Anatumia nadharia moja ya ukuaji na makuzi ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia nadharia mbili za ukuaji na makuzi ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia nadharia tatu za ukuaji na makuzi ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia nadharia nne za ukuaji na makuzi ya mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.5 Kujenga uwezo wa kutathmini changamoto za ujifunzaji katika hatua mbalimbali za ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu	a) Kubainisha changamoto katika hatua mbalimbali za ukuaji na makuzi ya mtoto	Changamoto nne katika hatua za ukuaji na makuzi ya mtoto zimebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha changamoto moja ya hatua ya ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha changamoto mbili za hatua za ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha changamoto tatu za hatua za ukuaji na makuzi ya mtoto.	Anabainisha changamoto nne za hatua za ukuaji na makuzi ya mtoto na kutoa mifano.	5
		b) Kueleza changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu	Changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa makundi manne zimeelezwa na kwa kutoa mifano.	Anaelezea changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kundi moja.	Anaelezea changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa makundi mawili.	Anaelezea changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa makundi matatu.	Anaelezea changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa makundi manne na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua mbinu za kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu	Mbinu nne za kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji ya mtoto mwenye mahitaji maalumu zimefafanuliwa na kutoa mifano.	Anafafanua mbinu moja ya kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anafafanua mbinu mbili za kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anafafanua mbinu tatu za kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anafafanua mbinu nne za kutatua changamoto za mabadiliko katika ukuaji na makuzi ya mtoto mwenye mahitaji maalumu na kutoa mifano.	
4.0 Kutoa huduma ya ushauri na unasihi katika elimu	4.1 Kujenga dhana ya ushauri na unasihi	a) Kufafanua dhana ya ushauri na unasihi	Dhana ya ushauri na unasihi zimefafanuliwa na kutofautishwa kulingana na muktadha.	Anafafanua dhana ya ushauri.	Anafafanua dhana ya ushauri na unasihi.	Anafafanua dhana ya ushauri na unasihi na kuzitofautisha.	Anafafanua dhana ya ushauri na unasihi na kutofautisha kulingana na muktadha na mazingira.	6
		b) Kubainisha aina mbili za unasihi	Aina mbili za unasihi zimebainishwa, kutofautishwa na kutoa mifano.	Anabainisha aina moja ya unasihi.	Anabainisha aina mbili za unasihi.	Anabainisha na kuelezea aina mbili za unasihi.	Anabainisha na kuelezea aina mbili za unasihi kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza sifa za mnasihi	Sifa za mnasihi zimeelezwa kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anaelezea sifa za mnasihi kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea sifa za mnasihi kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea sifa za mnasihi kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea sifa za mnasihi kwa kutoa hoja tano na kwa kutoa mifano.	
		d) Kubainisha misingi na kanuni za kuzingatia kwenye unasihi	Misingi mitano na kanuni tano za kuzingatia kwenye unasihi zimebainishwa kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anabainisha msingi mmoja na kanuni moja ya kuzingatia kwenye unasihi	Anabainisha misingi miwili na kanuni mbili za kuzingatia kwenye unasihi.	Anabainisha misingi mitatu na kanuni tatu za kuzingatia kwenye unasihi.	Anabainisha misingi mitano na kanuni tano za kuzingatia kwenye unasihi na kutoa mifano kulingana na mazingira.	
	4.2 Kuchambua stadi za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu	a) Kubaini stadi za ushauri na unasihi	Stadi nne za ushauri na unasihi zimebainishwa	Anabaini stadi mbili za ushauri au unasihi.	Anabaini stadi mbili za ushauri na unasihi.	Anabaini stadi tatu za ushauri na unasihi.	Anabaini stadi nne za ushauri na unasihi na kutoa mifano.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu	Umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu zimeelezwa kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anaelezea umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa kutumia stadi za ushauri na unasihi kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kutumia stadi za ushauri na unasihi katika kunasihi mtoto mwenye mahitaji maalumu	Stadi tano za ushauri na unasihi zimetumika kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anatumia stadi mbili za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia stadi tatu za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia stadi nne za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia stadi tano za ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.3 Kutumia mbinu za ushauri na unasihi kukabili changamoto mbalimbali kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu	a) Kubainisha mbinu za kushauri na kunasihi	Mbinu nne za kushauri na kunasihi zimebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha mbinu moja ya ushauri au unasihi.	Anabainisha mbinu mbili za ushauri na unasihi.	Anabainisha mbinu tatu za ushauri na unasihi.	Anabainisha mbinu nne za ushauri na unasihi na kutoa mifano.	5
b) Kubainisha changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu		Changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi zimebainishwa kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anabainisha changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi kwa kutoa hoja moja.	Anabainisha changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi kwa kutoa hoja mbili.	Anabainisha changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi kwa kutoa hoja tatu.	Anabainisha changamoto zinazohitaji ushauri na unasihi kwa kutoa hoja nne na kufafanua kwa mifano.		
c) Kutumia mbinu stahiki za ushauri na unasihi katika kukabili changamoto za mtoto mwenye mahitaji maalumu		Mbinu stahiki tano za ushauri na unasihi zimetumika kukabili changamoto za mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano.	Anatumia mbinu mbili stahiki za ushauri na unasihi kukabili changamoto kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia mbinu tatu stahiki za ushauri na unasihi kukabili changamoto za mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia mbinu nne stahiki za ushauri na unasihi kukabili changamoto kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu.	Anatumia mbinu tano stahiki za ushauri na unasihi kukabili changamoto za mtoto mwenye mahitaji maalumu na kutoa mifano kulingana na mazingira.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
5.0 Kutumia vifaa vya mtaala katika ufundishaji na ujifunzaji	5.1 Kufafanua dhana ya mtaala na utekelezaji wake kwa kuzingatia nadharia mbalimbali	a) Kueleza maana ya mtaala kwa kuzingatia wataalamu mbalimbali	Maana ya mtaala imeelezwa kwa kurejea wataalamu watatu na kutoa mifano.	Anaelezea maana ya mtaala bila kurejea mtaalamu hata mmoja.	Anaelezea maana ya mtaala kwa kurejea mtaalamu mmoja.	Anaelezea maana ya mtaala kwa kurejea wataalamu wawili.	Anaelezea maana ya mtaala kwa kurejea wataalamu watatu na kutoa mifano.	6
		b) Kubainisha aina za mtaala	Aina tatu za mtaala zimebainishwa na kutoa mifano.	Anabainisha aina moja ya mtaala.	Anabainisha aina moja ya mtaala kwa kutoa mfano.	Anabainisha aina mbili za mtaala kwa kutoa mifano.	Anabainisha aina tatu za mtaala kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kuchambua nadharia za kuandaa mtaala	Nadharia nne za kuandaa mtaala zimechambuliwa kwa kutoa mifano.	Anachambua nadharia moja za kuandaa mtaala.	Anachambua nadharia mbili za kuandaa mtaala.	Anachambua nadharia tatu za kuandaa mtaala.	Anachambua nadharia nne za kuandaa mtaala na kutoa mifano.	
		d) Kueleza hatua za msingi za utengenezaji mtaala	Hatua nne za msingi za utengenezaji wa mtaala zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea hatua moja ya utengenezaji mtaala.	Anaelezea hatua mbili za utengenezaji mtaala.	Anaelezea hatua tatu za utengenezaji mtaala.	Anaelezea hatua nne za utengenezaji mtaala na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kueleza maeneo ya kutathmini mtaala	Maeneo manne ya kutathmini mtaala yameelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea eneo moja la kutathmini mtaala.	Anaelezea maeneo mawili ya kutathmini mtaala.	Anaelezea maeneo matatu ya kutathmini mtaala.	Anaelezea maeneo manne ya kutathmini mtaala na kutoa mifano.	
	5.2 Kutumia vifaa vya mtaala katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kubainisha vifaa vya mtaala	Vifaa vitano vya mtaala vimebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha vifaa viwili vya mtaala.	Anabainisha vifaa vitatu vya mtaala.	Anabainisha vifaa vinne vya mtaala.	Anabainisha vifaa vitano vya mtaala na kutoa mifano.	5
b) Kuchambua sifa za kila kifaa cha mtaala		Sifa za kila kifaa cha mtaala zimechambuliwa.	Anachambua sifa za vifaa viwili vya mtaala.	Anachambua sifa za vifaa vitatu vya mtaala.	Anachambua sifa za vifaa vinne vya mtaala.	Anachambua sifa za vifaa vitano vya mtaala na kutoa mifano.		
c) Kueleza matumizi ya kila kifaa cha mtaala		Matumizi ya vifaa vitano vya mtaala yameelezwa.	Anaelezea matumizi ya vifaa viwili vya mtaala.	Anaelezea matumizi ya vifaa vitatu vya mtaala.	Anaelezea matumizi ya vifaa vinne vya mtaala.	Anaelezea matumizi ya vifaa vitano vya mtaala na kutoa mifano kulingana na mazingira.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	5.3 Kutathmini mtaala	a) Kufasili dhana ya mtaala	Maana ya mtaala imefasiliwa kwa kuzingatia istilahi muhimu na kutoa mifano.	Anafasili dhana ya mtaala kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya mtaala kwa kuzingatia maana na muhimu.	Anafasili maana ya mtaala kwa kuzingatia maana na umuhimu wake kwa kutoa mifano.	Anafasili dhana ya mtaala kwa kuzingatia maana na umuhimu na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	5
		b) kueleza aina za tathmini za mtaala	Aina nne za tathmini ya mtaala zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea aina moja ya tathmini ya mtaala.	Anaelezea aina mbili za tathmini ya mtaala.	Anaelezea aina tatu za tathmini ya mtaala.	Anaelezea aina nne za tathmini ya mtaala kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kutumia aina za tathmini katika ufundishaji na ujifunzaji	Aina nne za tathmini ya mtaala zimetumiwa.	Anatumia aina moja ya tathmini ya mtaala.	Anatumia aina mbili za tathmini ya mtaala.	Anatumia aina tatu za tathmini ya mtaala.	Anatumia aina nne za tathmini ya mtaala na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
6.0 Kutumia misingi ya maandalizi ya ufundishaji	6.1 Kufafanua misingi ya ufundishaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu	a) Kufasili dhana ya ufundishaji kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu	Dhana ya ufundishaji kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu imefasiliwa na kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anafasili dhana ya ufundishaji kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya ufundishaji kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana na umuhimu.	Anafasili dhana ya ufundishaji kwa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana na umuhimu na kutoa mifano.	Anafasili dhana ya ufundishaji wa mtoto mwenye mahitaji maalumu kwa kuzingatia maana, sifa, na umuhimu na kutoa mifano kulingana na mazingira.	5
		b) Kueleza misingi ya ufundishaji	Misingi mitano ya ufundishaji imeelezwa na kutoa mifano halisi.	Anaelezea misingi miwili ya ufundishaji.	Anaelezea misingi mitatu ya ufundishaji.	Anaelezea misingi minne ya ufundishaji.	Anaelezea misingi mitano ya ufundishaji na kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza jinsi misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji imeelezwa kwa kutoa hoja tano.	Anaelezea namna misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea namna misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea namna misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja nne.	Anaelezea namna misingi ya ufundishaji inavyotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja tano.	
	6.2 Kutumia matayarisho muhimu ya ufundishaji	a) Kubaini matayarisho muhimu ya ufundishaji	Matayarisho manne muhimu ya ufundishaji yamebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha matayarisho mawili katika ufundishaji.	Anabainisha matayarisho matatu katika ufundishaji.	Anabainisha matayarisho matatu katika ufundishaji na kutoa mifano.	Anabainisha matayarisho manne katika ufundishaji na kutoa mifano.	5
		b) Kuchambua vipengele muhimu katika azimio la kazi, andalio la somo, shajara ya somo na nukuu za somo	Vipengele muhimu katika matayarisho ya azimio la kazi, andalio la somo, shajara ya somo na nukuu za somo vimechambuliwa.	Anachambua vipengele vyote, katika kifaa kimojawapo cha vifaa vitano vya mtaala.	Anachambua vipengele vyote, katika vifaa viwili kati ya vifaa vitano vya mtaala.	Anachambua vipengele vyote, katika vifaa vitatu kati ya vifaa vitano vya mtaala.	Anachambua vipengele vyote, katika vifaa vitano vya mtaala. na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia matayarisho katika ufundishaji na ujifunzaji	Matayarisho manne katika ufundishaji na ujifunzaji yametumiwa.	Anatumia matayarisho ya namna moja katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia matayarisho mawili katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia matayarisho matatu katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia matayarisho manne katika ufundishaji na ujifunzaji.	
	6.3 Kutumia mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji maalumu	a) Kueleza dhana ya njia, mbinu na mikakati ya kufundishia na kujifunzia	Dhana ya njia/ mbinu na mikakati ya kufundishia na kujifunzia imeelezwa na kutoa mifano.	Anaelezea dhana ya njia/mbinu kwa kuzingatia maana.	Anaelezea dhana ya njia/ mbinu kwa kuzingatia maana na umuhimu.	Anaeleza dhana ya njia/mbinu na mikakati kwa kuzingatia maana, aina na umuhimu.	Anaeleza dhana ya njia/mbinu na mikakati kwa kuzingatia maana, aina, umuhimu na kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira.	6
		b) Kubainisha mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia	Mbinu tano mbalimbali za kufundishia na kujifunzia zimebainishwa.	Anabainisha mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha mbinu tatu za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha mbinu nne za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha mbinu tano za kufundishia na kujifunzia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza sifa za kila mbinu ya kufundishia na kujifunzia	Sifa za mbinu tano za kufundishia na kujifunzia zimeelezwa.	Anaelezea sifa za mbinu moja ya kufundishia na kujifunzia.	Anaelezea sifa za mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anaelezea sifa za mbinu tatu za kufundishia na kujifunzia.	Anaelezea sifa za mbinu tano za kufundishia na kujifunzia.	
		d) Kuainisha manufaa na upungufu wa kila mbinu	Manufaa na upungufu wa kila mbinu tano yameainishwa.	Anaainisha manufaa na upungufu wa mbinu moja ya kufundishia na kujifunzia.	Anaainisha manufaa na upungufu wa mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anaainisha manufaa na upungufu wa mbinu tatu za kufundishia na kujifunzia.	Anaainisha manufaa na upungufu wa mbinu tano za kufundishia na kujifunzia.	
		e) Kutumia mbinu za kufundishia na kujifunzia	Mbinu tano za kufundishia na kujifunzia zimetumika.	Anatumia mbinu moja ya kufundishia na kujifunzia.	Anatumia mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia.	Anatumia mbinu tatu za kufundishia na kujifunzia.	Anatumia mbinu tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
7.0 Kutumia misingi ya utafiti upimaji na tathmini za elimu	7.1 Kupima maendeleo ya mwanafunzi	a) Kufasili dhana ya upimaji	Dhana ya upimaji imefasiliwa kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	Anafasili upimaji kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya upimaji kwa kuzingatia maana na aina.	Anafasili dhana ya upimaji na kuelezea aina za upimaji na kutoa mifano.	Anafasili dhana ya upimaji kwa kuzingatia maana na aina kwa kutoa mifano kulingana na mazingira na mahitaji ya mwanafunzi.	6
		b) Kueleza umuhimu wa upimaji	Umuhimu wa upimaji umeelezwa kwa kutumia hoja nne.	Anaeleza umuhimu wa upimaji kwa kutoa hoja moja.	Anaeleza umuhimu wa upimaji kwa kutoa hoja mbili.	Anaeleza umuhimu wa upimaji kwa kutoa hoja tatu.	Anaeleza umuhimu wa upimaji kwa kutoa hoja nne na kuhusianisha na mazingira na aina ya mahitaji maalumu.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza Nyanja tatu za upimaji wa kielimu	Nyanja tatu za upimaji wa kielimu zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea Nyanja moja ya upimaji wa kielimu.	Anaelezea Nyanja mbili za upimaji wa kielimu.	Anaelezea Nyanja tatu za upimaji wa kielimu.	Anaelezea Nyanja tatu za upimaji wa kielimu na kuzitofautisha kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira na aina ya mahitaji maalumu.	
		d) Kutunga majaribio na mitihani kwa kutumia jedwali la kutahini	Majaribio na mitihani yametungwa kwa kutumia vipengele sita vya jedwali la utahini na kwa kutoa mifano.	Anatunga majaribio na mitihani kwa kutumia vipengele viwili vya jedwali la utahini.	Anatunga majaribio na mitihani kwa kutumia vipengele vitatu vya jedwali la utahini.	Anatunga majaribio na mitihani kwa kutumia vipengele vinne vya jedwali la utahini.	Anatunga majaribio na mitihani kwa kutumia vipengele sita vya jedwali la utahini na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kuweka kumbukumbu za maendeleo ya mwanafunzi	Kumbukumbu za maendeleo ya mwanafunzi zimewekwa kwa kutoa mifano.	Anaandaa jedwali la kumbukumbu.	Anaandaa jedwali la kumbukumbu na kuweka taarifa.	Anaandaa jedwali la kumbukumbu, anaweka taarifa, anazihusha na kuzitunza.	Anaandaa jedwali la kumbukumbu, kuweka taarifa, anazihusha, anazitunza na anatoa mifano ya uandaaji wa kumbukumbu za wanafunzi.	
		f) Kuchanganua swali	Uchanganuzi wa maswali umefanyika kwa usahihi kwa kuangalia ugumu wa swali wa asilimia na kutoa mifano.	Anachanganua swali kwa kuangalia wenye uwezo mkubwa na mdogo.	Anachanganua swali kwa kukokotoa asilimia ya waliofanya vizuri kwa kutumia kanuni.	Anachanganua swali kwa kufuata kanuni za kukokotoa ugumu wa swali akihusianisha na majazi ya kielimu.	Anachanganua swali kwa kuangalia ugumu wa swali na kukokotoa kwa asilimia ya waliofanya swali na kulipata kwa kutoa mifano na akihusianisha na majazi ya kielimu.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		g) Kuchambua na kutafsiri matokeo ya majaribio na mitihani kwa kutumia wastani, modi, mediani, mfiko na achano kwa kuzingatia takwimu na kwa kutoa mifano	Matokeo ya majaribio na mitihani yamechambuliwa.	Anachambua na kutafsiri matokeo ya majaribio na mitihani kwa kutumia wastani.	Anachambua na kutafsiri matokeo ya majaribio na mitihani kwa kutumia wastani na modi.	Anachambua na kutafsiri matokeo ya majaribio na mitihani kwa kutumia wastani, modi, midiani, mfiko na achano sanifu.	Anachambua na kutafsiri matokeo ya majaribio na mitihani kwa kutumia wastani, modi, mediani, mfiko na achano sanifu kwa kuzingatia takwimu na kutoa mifano.	
	7.2 Kutathmini maendeleo ya mwanafunzi	a) Anafasili tathmini katika elimu	Tathimni katika elimu imefasiliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafasili tathmini katika elimu.	Anafasili tathmini katika elimu kwa kuzingatia baadhi ya istilahi.	Anafasili tathmini katika elimu kwa kuzingatia istilahi zote muhimu.	Anafasili tathmini katika elimu kwa kuzingatia istilahi muhimu na kutoa mifano.	6
		b) Kueleza aina za tathmini	Aina nne za tathmini zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaeleza aina moja ya tathmini.	Anaeleza aina mbili za tathmini.	Anaeleza aina tatu za tathmini.	Anaeleza aina nne za tathmini na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutofautisha tathmini na upimaji katika elimu	Tathmini na upimaji katika elimu zimetofautishwa kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anatofautisha tathmini na upimaji katika elimu kwa kutoa hoja moja.	Anatofautisha tathmini na upimaji katika elimu kwa kutoa hoja mbili.	Anatofautisha tathmini na upimaji katika elimu kwa kutoa hoja tatu.	Anatofautisha tathmini na upimaji katika elimu kwa kutoa hoja nne na mifano.	
		d) Kueleza umuhimu wa tathmini katika elimu	Umuhimu wa tathmini katika elimu umeelezwa kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anaelezea umuhimu wa tathmini katika elimu kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa tathmini katika elimu kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa tathmini katika elimu kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa tathmini katika elimu kwa kutoa mifano.	
	7.3 Kufanya tafiti za kielimu kwa kuzingatia vigezo na kanuni za kitaalamu	a) Kufasili dhana ya utafiti	Dhana ya utafiti imefasiliwa.	Anafasili dhana ya utafiti kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya utafiti kwa kuzingatia maana na aina za utafiti.	Anafasili dhana ya utafiti kwa kuzingatia maana na aina kwa kutoa mifano.	Anafasili dhana ya utafiti kwa kuzingatia maana na aina za utafiti kwa kutoa mifano kuhusianisha na mazingira.	6

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza umuhimu wa utafiti wa kielimu	Umuhimu wa utafiti wa kielimu umelezwa kwa kutoa hoja nne.	Anaelezea umuhimu wa utafiti wa kielimu kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa utafiti wa kielimu kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa utafiti wa kielimu kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa utafiti wa kielimu kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	
		c) Kufafanua hatua za kufanya utafiti wa kielimu	Hatua tano za kufanya utafiti wa kielimu zimefafanuliwa.	Anafafanua hatua mbili za kufanya utafiti wa kielimu.	Anafafanua hatua tatu za kufanya utafiti wa kielimu.	Anafafanua hatua nne za kufanya utafiti wa kielimu.	Anafafanua hatua tano za kufanya utafiti wa kielimu na kutoa mifano.	
		d) Kufanya utafiti mdogo wa kielimu kwa kuzingatia hatua za utafiti	Utafiti mdogo wa kielimu umefanyika kwa kuzingatia hatua tano na kutoa mifano.	Anafanya utafiti mdogo wa kielimu kwa kuainisha tatizo.	Anafanya tafiti ndogo za kielimu kwa kuainisha tatizo na kuandaa zana za utafiti.	Anafanya tafiti ndogo za kielimu kwa kuainisha tatizo, kuandaa zana za utafiti na kukusanya taarifa.	Anafanya tafiti ndogo za kielimu kwa kuainisha tatizo, kuandaa zana za utafiti, kukusanya taarifa na kuandika ripoti.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
8.0 Kutekeleza majukumu ya ualimu kwa kuzingatia maadili	8.1 Kufafanua dhana ya maadili kwa mwalimu	a) Kufasili dhana ya maadili	Dhana ya maadili imefasiliwa kwa kutoa mifano.	Anafasili dhana ya maadili kwa kuzingatia maana.	Anafasili dhana ya maadili kwa kuzingatia maana na aina za maadili.	Anafasili dhana ya maadili kwa kuzingatia maana, aina na umuhimu.	Anafasili dhana ya maadili kwa kuzingatia maana, aina na umuhimu na kutoa mifano.	5
		b) Kubainisha matendo yanayoonesha uadilifu	Matendo matano yanayoonesha uadilifu yamebainishwa.	Anabainisha tendo moja la uadilifu kwa mwanafunzi.	Anabainisha matendo mawili ya uadilifu kwa mwanafunzi na mwalimu.	Anabainisha matendo matatu ya uadilifu kwa mwanafunzi, mwalimu na mwajiri na kutoa mifano.	Anabainisha matendo matano ya uadilifu kwa mwanafunzi, mwalimu na mwajiri na kutoa mifano.	
		c) Kubainisha matendo yasiyoonesha uadilifu kwa mwalimu	Matendo matano yasiyoonesha uadilifu kwa mwalimu yamebainishwa.	Anabanisha tendo moja lisilo la uadilifu kwa mwanafunzi.	Anabanisha matendo mawili yasiyo ya uadilifu kwa mwanafunzi na mwalimu.	Anabanisha matendo manne yasiyo ya uadilifu kwa mwanafunzi, mwalimu na mwajiri na kutoa mifano.	Anabanisha matendo matano yasiyo ya uadilifu kwa mwanafunzi, mwalimu na mwajiri na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	8.2 Kuwajibika kwa mwalimu kwa mwanafunzi	a) Kubainisha matendo yanayoonesha uwajibikaji wa mwalimu kwa mwanafunzi	Matendo yanayoonesha kuwajibika kwa mwanafunzi yamebainishwa.	Anabainisha matendo ya uwajibikaji kwa mwanafunzi wa somo lake.	Anabainisha matendo ya uwajibika kwa mwanafunzi wa darasa lake.	Anatenda matendo ya kuwajibika kwa mwanafunzi wa ndani ya shule.	Anatenda matendo ya kuwajibika kwa mwanafunzi wa ndani na nje ya shule.	6
		b) Kubaini matendo yanayoonesha usalama wa mwanafunzi kimwili	Matendo yanayoonesha usalama wa mwanafunzi kimwili yamebainishwa na kutofautishwa na yale yasiyoonyesha usalama.	Anabainisha tendo moja linaloonesha usalama wa mwanafunzi kimwili kwa wanafunzi wa darasa lake.	Anabainisha matendo mawili yanayoonesha usalama wa mwanafunzi kimwili kwa wanafunzi wa somo lake.	Anabainisha matendo matatu yanayoonesha usalama wa mwanafunzi kimwili kwa wanafunzi wote wa ndani ya shule.	Anabainisha matendo manne yanayoonesha usalama wa mwanafunzi kimwili kwa wanafunzi wote shuleni kwake na kutofautisha na yale yasiyoonesha usalama.	
		c) Kutenda matendo yanayoonesha kumlea mwanafunzi kiakili	Matendo manne yanayoonesha kumlea mwanafunzi kiakili yametendwa.	Anatenda tendo moja linaloonesha kumlea kiakili mwanafunzi.	Anatenda matendo mawili yanayoonesha kumlea kiakili mwanafunzi.	Anatenda matendo matatu yanayoonesha kumlea kiakili mwanafunzi.	Anatenda matendo manne yanayoonesha kumlea kiakili mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	8.3 Kuwajibika katika kazi za mwalimu	a) Kubaini matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu	Matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu yamebainishwa kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	Anabaini matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu kwa kutoa hoja moja.	Anabaini matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu kwa kutoa hoja mbili.	Anabaini matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu kwa kutoa hoja tatu.	Anabaini matendo yanayoonesha kuipenda kazi ya ualimu kwa kutoa mifano.	5
		b) Kubainisha matendo yanayoonesha mwalimu anazingatia kanuni za maadili na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu	Matendo yanayoonesha uzingatiaji wa kanuni na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji kwa kutoa hoja nne.	Anabainisha matendo yanayoonesha uzingatiaji wa kanuni na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja moja.	Anabainisha matendo yanayoonesha uzingatiaji wa kanuni na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja mbili.	Anabainisha matendo yanayoonesha uzingatiaji wa kanuni na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa hoja tatu.	Anabainisha matendo yanayoonesha uzingatiaji wa kanuni na taratibu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuonesha matendo yanayoonesha kujiendeleza kitaaluma	Matendo yanayoonesha kujiendeleza kitaaluma yameoneshwa kwa kutoa hoja nne.	Anaonesha matendo ya kujiendeleza kitaaluma kwa kutoa hoja moja.	Anaonesha matendo ya kujiendeleza kitaaluma kwa kutoa hoja mbili.	Anaonesha matendo ya kujiendeleza kitaaluma kwa kutoa hoja tatu.	Anaonesha matendo ya kujiendeleza kitaaluma kwa kutoa hoja nne.	
	8.4 Kuwajibika kwa mwalimu kwa mwajiri	a) Kubainisha matendo yanayoonesha uwajibikaji wa mwalimu kwa mwajiri	Matendo manne yanayoonesha uwajibikaji wa mwalimu kwa mwajiri yamebainishwa kwa kutoa mifano.	Anabainisha tendo moja linaloonesha uwajibikaji wa mwalimu kwa mwajiri.	Anabainisha matendo mawili yanayoonesha wajibu wa mwalimu kwa mwajiri.	Anabainisha matendo matatu yanayoonesha wajibu wa mwalimu kwa mwajiri.	Anabainisha matendo manne yanayoonesha wajibu wa mwalimu kwa mwajiri na kutoa mifano.	5
		b) Kueleza umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri	Umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri umeelezwa kwa kutoa hoja tano.	Anaelezea umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri kwa kutumia hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri kwa kutumia hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri kwa kutumia hoja nne.	Anaelezea umuhimu wa mwalimu kuwajibika kwa mwajiri kwa kutumia hoja tano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza haki za mwalimu kutoka kwa mwajiri	Haki nne za mwalimu kutoka kwa mwajiri zimeelezwa kwa kutoa mifano.	Anaelezea haki moja ya mwalimu kutoka kwa mwajiri.	Anaelezea haki mbili za mwalimu kutoka kwa mwajiri.	Anaelezea haki tatu za mwalimu kutoka kwa mwajiri.	Anaelezea haki nne za mwalimu kutoka kwa mwajiri na kutoa mifano.	
	8.5 Kuwajibika kwa jamii	a) Kueleza umuhimu wa mila na desturi	Umuhimu wa mila na desturi umeelezwa kwa kutumia hoja nne na kutoa mifano.	Anaelezea umuhimu wa mila na desturi kwa kutoa hoja moja.	Anaelezea umuhimu wa mila na desturi kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa mila na desturi kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa mila na desturi kwa kutumia hoja nne na kutoa mifano.	5
		b) Kutenda matendo yanayoonesha heshima kwa watu wa imani, rangi na makabila mbalimbali katika jamii	Matendo yanayoonesha heshima kwa makundi manne ya watu mbalimbali na makabila yamebainishwa na kutoa mifano.	Anaelezea matendo yanayoonesha kuheshimu kundi moja la watu katika jamii.	Anaelezea matendo yanayoonesha kuheshimu makundi mawili ya watu katika jamii.	Anaelezea matendo yanayoonesha kuheshimu makundi matatu ya watu katika jamii.	Anaelezea matendo yanayoonesha kuheshimu makundi manne ya watu katika jamii na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutenda matendo yanayoonesha kushiriki katika shughuli za maendeleo ya jamii	Matendo manne yanayoonesha kushiriki katika shughuli za maendeleo yamefafanuliwa na kutoa mifano.	Anaelezea tendo moja linaloonesha kushiriki katika matukio ya kijamii.	Anaelezea matendo mawili yanayoonesha kushiriki katika shughuli za maendeleo ya jamii.	Anaelezea matendo matatu yanayoonesha kushiriki katika maendeleo ya jamii.	Anaelezea matendo manne yanayoonesha kushiriki katika shughuli za maendeleo katika jamii na kutoa mifano.	

Orodha ya Machapisho

- Ahamad, A. K., Krogh, E., & Gjotterud, S. M. (2014). Reconsidering the Philosophy of education for self-reliance from an experiential learning perspective in contemporary education in Tanzania. *Education Research for Social Change*, 3,(1), 3-19.
- Blakemore, K., & Cooksey, B. (1981). *Sociology of education for Africa*. London: George Allen and Unwin LTD.
- Castle, E. B. (1988). *Principle of education for teachers in Africa*, Nairobi, Kenya: OUP.
- Ezew, E. (1986). *Sociology of education*. London, United Kingdom: Longman.
- Farrant, J. S. (1988). *Principle and practice of education*. London, United Kingdom: Longman.
- Freire, P. (1972). *Pedagogy of the oppressed*. London, United Kingdom: Penguin.
- Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. (1992). *Historia na falsafa ya elimu*. Dar es Salaam, Tanzania: Taasisi ya Ukuzaji Mitaala.
- Kinunda, M. J., & Sanyali, B. C. (1977). Higher education for self-reliance: The Tanzanian experience. Paris, France: International Institute for Education on planning.
- Mbiti, D. M. (1984). *Foundations of schools administration*. Nairobi, Kenya: OUP.
- Ndunguru, S. (1976). *Education essay for teachers*. Arusha, Tanzania: East Africa Literature Bureau.
- Nyerere, J. K. (1967). *Education for self-reliance*. Dar es Salaam, Tanzania: Government Printer.
- Nyirenda, S. D., & Ishumi, A. G. M. (Eds). (2002). *Philosophy of education: An introduction to concepts, principles and practice*. Dar es Salaam, Tanzania: Dar es Salaam University Press Ltd,.
- Tanzania Institute of Education. (1999). *Module for foundations of education*: Dar es Salaam: Tanzania Institute of Education.

UNESCO. (2000). *Prospects: the quarterly review of comparative education*: International Bureau of Education, Vol. XXIV, 1/2, 247-259. Paris, France: UNESCO.

United Republic of Tanzania. (1995). *Education and training policy*. Dar es Salaam, Tanzania: Government Printers.

Weiten, W. (1992). *Psychology: Themes and variation* (2nd Ed). California, United States of America: Books /Cole Publishing Company.

Wood, D. J. (1998). *How children think and learn*, (2nd Ed). Oxford, United Kingdom: Blackwell Publishers Ltd.